

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Інститут проблем реєстрації інформації НАН України

ПОГОДЖЕНО

Учений секретар ІПРІ НАН
України

М. Шанойло
2021 року

ПОЛОЖЕННЯ ПРО НАВЧАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНУ ПРАКТИКУ АСПІРАНТІВ

Київ-2021

1. Загальні положення

1.1. Положення про навчально-педагогічну практику аспірантів Інституту проблем реєстрації інформації Міністерства освіти і науки України регламентує порядок і форми проходження навчально-педагогічної практики аспірантами.

1.2. Навчально-педагогічна практика в системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є компонентом професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності та являє собою вид практичної діяльності аспірантів щодо здійснення навчально-виховного процесу у вищій школі, включаючи викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності студентів, науково-методичну роботу.

1.3. Дане Положення розроблене у відповідності до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету міністрів від 23 березня 2016 р., згідно з яким навчально-педагогічна практика передбачена як один із компонентів програми підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів вищої кваліфікації.

1.4. Організатором навчально-педагогічної практики аспіранта є кафедра закладу вищої освіти, в якому має проходити навчально-педагогічна практика.

1.5. Базою для проходження навчально-педагогічної практики є кафедра закладу вищої освіти, в якому має проходити навчально-педагогічна практика.

2. Мета і завдання навчально-педагогічної практики

2.1. Метою навчально-педагогічної практики аспірантів є набуття навичок та вмінь навчально-методичної роботи.

2.2. В процесі проходження навчально-педагогічної практики аспіранти повинні опанувати і знати:

- організацію навчального і виховного процесу у вищому навчальному закладі;
- структуру та зміст викладацької діяльності;
- методику підготовки і проведення занять, організації самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- основи педагогіки вищої школи;
- основи навчально-методичної діяльності у вищих навчальних закладах;
- психологічні аспекти навчання та творчої діяльності.

2.3. Під час навчально-педагогічної практики аспіранти повинні оволодіти такими компетенціями:

- структурування та психологічно грамотного перетворення наукових знань в навчальний матеріал,
- систематизації навчальних та виховних задач;
- методами та засобами інтерактивного навчання, складання ситуаційних задач, тестових завдань,
- застосування новітніх освітніх технологій.
- розробляти програму, робочу програму фахової навчальної дисципліни;
- визначати структурні елементи лекційного, семінарського заняття відповідно встановленій меті;
- розробляти методичні матеріали для всіх видів навчальної роботи;
- оформляти документацію щодо планування та результатів викладацької діяльності.

2.4. В процесі практичної діяльності ведення навчальних занять повинні бути розвинуті вміння сформулювати навчально-виховну мету, адекватного вибору типу і виду занять, використання різних форм організації навчальної діяльності студентів: діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

2.5. В ході відвідування занять викладачів відповідних дисциплін, аспіранти повинні ознайомитися з різними способами структурування і представлення навчального матеріалу, способами активізації навчальної діяльності, особливостями професійної риторики, з різними способами та прийомами оцінювання навчальної діяльності у вищій школі.

3. Зміст навчально-педагогічної практики

Навчально-педагогічна практика аспірантів передбачає такі види діяльності:

3.1. Знайомство з організацією навчально-виховного процесу у вищій школі.

3.2. Вивчення досвіду викладання провідних викладачів закладу вищої освіти, в якому проходить навчально-педагогічна практика, під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін.

3.3. Розробка плану та змісту навчальних занять, методична робота з дисципліни.

3.4. Самостійне проведення навчальних занять з дисципліни (лекцій, семінарів, практичних занять у присутності провідного викладача), самоаналіз.

3.5. Участь в оцінюванні якості різних видів робіт студентів.

3.6. Індивідуальна робота зі студентами, керівництво науковими студентськими дослідженнями.

4. Організаційні основи навчально-педагогічної практики

4.1. Загальне керівництво навчально-педагогічною практикою та науково-методичне консультування здійснює науковий керівник практики аспіранта.

4.2. Загальний обсяг навчально-педагогічної практики складає 5 кредитів ЄКТС у сьомому–восьмому семестрі навчання, у тому числі:

4.2.1. навчально-методична робота (підготовка до занять, методична робота, відвідування та аналіз занять, проведення консультацій, керівництво різними видами діяльності студентів, в т.ч. науковою);

4.2.2. аудиторне навантаження (проведення навчальних занять з дисципліни (лекцій, семінарів, практичних занять у присутності провідного викладача).

5. Звітна документація

5.1. За підсумками проходження навчально-педагогічної практики аспірант представляє до відділу аспірантури:

5.1.1. загальний звіт про проходження практики (ПІБ аспіранта, спеціальність, кафедра, ПІБ наукового керівника, період проходження, загальний обсяг годин; підписаний завідувачем кафедри;

5.1.2. Відгук наукового керівника практики про проходження навчально-педагогічної практики;

5.1.3 Щоденник проходження навчально-педагогічної практики.

5.2. Аспіранти мають право проходити навчально-педагогічну практику в будь-яких вищих навчальних закладах України та за кордоном, з наступним поданням звітної документації з місця проходження практики.

5.3. Зазначена документація зберігається в індивідуальному плані аспіранта і розглядається під час атестації.

6. Права та обов'язки аспіранта

6.1. Аспірант має право з усіх питань, які виникають під час проходження практики, звертатись до наукового керівника навчально-педагогічної практики, завідувача кафедри, вносити пропозиції з удосконалення організації навчально-педагогічної практики.

6.2. Аспірант під час проходження практики за попередньою домовленістю має право на відвідування занять провідних фахівців Закладу, в якому проходить навчально-педагогічна

практика, з метою вивчення методики викладання, знайомства з передовим педагогічним та науково-педагогічним досвідом.

6.3. Аспірант виконує всі види робіт, передбачені програмою навчально-педагогічної практики, ретельно готується до кожного заняття.

6.4. Аспірант підпорядковується правилам внутрішнього розпорядку Закладу, в якому проходить навчально-педагогічна практика, розпорядженням адміністрації та керівників практики. У разі невиконання вимог, які висуваються практиканту, аспірант може бути відсторонений від проходження практики.

6.6. Аспірант відсторонений від практики або робота якого на практиці визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав індивідуальний план і згідно Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету міністрів від 23 березня 2016 р. підлягає відрахуванню.

6.6. Аспірант повинен після закінчення практики надати звітну документацію до відділу аспірантури.

7. Права та обов'язки керівника (куратора) навчально-педагогічної практики

Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням плану практики аспіранта здійснюється його науковим керівником навчально-педагогічної практики, який:

7.1. забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів практики;

7.2. затверджує загальний план-графік проведення практики, його місце в системі індивідуального планування аспіранта;

7.3. добирає тематику занять та навчальні групи для проведення навчально-педагогічної практики;

7.4. надає методичну допомогу в плануванні та організації навчальної взаємодії;

7.5. контролює роботу аспіранта, відвідування занять та інші види його роботи зі студентами, приймає заходи щодо ліквідації недоліків в організації практики;

7.6. готує відгук/характеристику на звіт аспіранта про проходження практики.

ЗВІТ

про проходження навчально-педагогічної практики
аспірантом _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

спеціальність _____
(код) (назва спеціальності)

освітньо-наукова програма _____
(назва програми)

у період з «_____» 20__ року по «_____» 20__ року

у _____
(Назва установи проходження практики)

на кафедрі факультету / інституту (назва профільної кафедри) (назва факультету / інституту)

Керівник практики _____ (прізвище, ініціали)
(вчене звання, науковий ступінь) (підпис)

Київ – 20__

За період проходження навчально-педагогічної практики мною було виконано такі види робіт:

1) проведені такі види навчальних занять

№	Вид виконаної роботи	Відмітка про виконання	Оцінка	Підпис керівника
	Приклад: Самостійне проведення навчальних занять з дисципліни (лекцій, семінарів, практичних занять у присутності провідного викладача), самоаналіз			

2) проведені інші види практики

№	Вид виконаної роботи	Відмітка про виконання	Оцінка	Підпис керівника
	Приклад: Знайомство з організацією навчально-виховного процесу. Вивчення досвіду викладання провідних викладачів університету та його відокремлених структурних підрозділів під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін. Розробка змісту навчальних занять, методична робота з дисципліни			

Аспірант _____ (прізвище, ініціали) (підпис)

Висновок керівника практики про проходження практики:

Керівник практики _____ (прізвище, ініціали) (підпис)
«__»20__ року

Висновок кафедри:

Протокол № ____ від _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ / (прізвище, ініціали) (підпис) /

(вчене звання, науковий ступінь) (підпис)

Характеристика/Відгук
про проходження навчально- педагогічної практики

аспірантом _____

(Прізвище, ім'я, по багькові)

спеціальність _____

на кафедрі _____

В процесі проходження навчально-педагогічної практики аспірант (ПІБ аспіранта) проявив себе як ініціативний, працелюбний і відповідальний спеціаліст. В період практики аспірант працював над оформленням необхідних навчально-методичних матеріалів для проведення навчальних занять з дисциплін (перелік навчальних дисциплін). Продемонстрував високий рівень теоретичних знань і вмінь:

- проведення навчальних занять різних видів;
- забезпечення послідовності викладення матеріалу;
- організації та керування пізнавальною діяльністю студентів, формування у студентів критичного мислення;
- вибору методів та засобів навчання і контролю знань студентів;
- організації та аналізу своєї педагогічної діяльності;
- аналізу навчальної та методичної літератури і використання її в педагогічній практиці.

Вважаю, що аспірант (ПІБ аспіранта) програму практики та індивідуального завдання виконав у повному обсязі та заслуговує оцінку «___».

Науковий керівник практики _____ / Прізвище та ініціали /

(вчене звання, науковий ступінь) (підпис)

Завідувач кафедри _____ / Прізвище та ініціали /

(вчене звання, науковий ступінь) (підпис)

Щоденник
навчально-педагогічної практики

Аспіранта _____

(Прізвище, ім'я, по батькові)

За період з _____ 20__ р. по _____ 20__ р.

Місце практики _____

Керівник практики _____

(Посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Дата	Вид виконаної роботи	Відмітка про виконання

Аспірант _____ / Прізвище та ініціали /

Підпис аспіранта

Керівник практики _____ / Прізвище та ініціали /

Підпис керівника

У щоденник практики заносять усі заходи, пов'язані з проходженням навчально-педагогічної практики, інші види робіт. Керівник оцінює кожен вид практики і ставить відмітку про виконання в третю колонку.

Приклад видів робіт
Складання індивідуального плану проходження практики
Знайомство з організацією навчально-виховного процесу кафедри
Відвідування аудиторних занять викладачів кафедри
Розробка змісту навчальних занять та методична підготовка
Самостійне проведення навчальних занять
Участь в оцінюванні якості різних видів робіт студентів
Індивідуальна робота зі студентами
Підготовка звіту про навчально- педагогічну практику